

המועצה לשלום ולביטחון
Council for peace
and security

עמותת מומחים לביטחון
Experts of national
security in Israel

תוכנית מדינית

יולי 2013

הנחות יסוד

המתווה המוצע מתבסס על מספר הנחות יסוד, אשר מהוות תנאים הכרחיים לקיום התהליך:

« ממשלת ישראל חותרת להגיע להסכם אשר יבטיח את המשך קיומה של ישראל כמדינה דמוקרטית בעלת רוב יהודי מוצק, הנהנת מגבולות מוכרים ובטוחים.

« במדינת ישראל קיים רוב התומך בהסכם אשר יבטיח את המשך קיומה של ישראל כמדינה דמוקרטית בעלת רוב יהודי מוצק ושאינו מרע את מצבה הביטחוני.

« אש"ף הוא נציגו הבלבדי של העם הפלסטיני למו"מ המדיני ולהסכם.

« ההסכם הכולל יחול על הגדה המערבית ועל רצועת עזה.

« הפרמטרים להסכם (מוסכמים על ידי שני הצדדים ועל ארה"ב):

1. **גבולות** - קווי 1967 כבסיס וחילופי שטחים ביחס של 1:1.

2. **ביטחון** - מדינה פלסטינית מפורזת והסדרי ביטחון בילטרליים ואזוריים.

3. **ירושלים** - חלוקת מזרח ירושלים לשתי הבירות והסדרים מיוחדים למקומות הקדושים.

4. **פליטים** - פתרון סוגיית הפליטים על פי חמש האפשרויות בהצעת הנשיא קלינטון המבוססות בעיקר על

שיבה למדינת פלסטין עתידית ופיצויים.

שלום רב,

המועצה לשלום ולביטחון מבקשת להביא לתשומת ליבם של מקבלי ההחלטות תכנית שמטרתה להגן על מדינת ישראל וערכיה, שכן הקיפאון המדיני מוליך למציאות שנוגדת את היותה של ישראל מדינה דמוקרטית ובעלת רוב יהודי מכריע.

לאור זאת, מוצע כאן מתווה שבמידה ויתקיים על ידי שני הצדדים, יגשים פתרון טוב עבור מדינת ישראל. במידה ולא תחול התקדמות בתהליך המדיני בגלל סרבנות של הצד השני אנו סבורים שעל ישראל להגן על עצמה ולפנות לתהליך חד צדדי שיבטיח את עתידה ובטחונה.

יחודו של מתווה זה בא לידי ביטוי בחלוקה לשלבים מוגדרים, אשר לכל אחד מהם יתרון ברור עבור שני הצדדים גם במידה והתהליך אינו מתקדם לשלב הבא. לאורך המתווה קיימות "נקודות יציאה" בהן מתקיימים הישגים משמעותיים עבור כל צד. כמו כן, מתווה זה מציע אפשרות של פעולה חד צדדית במידה ולא ניתן להגיע להסכם כולל או ליישום וזאת על מנת להבטיח את האינטרס המדיני והביטחוני של מדינת ישראל.

בברכה,

איתי גוטלר, מנכ"ל המועצה

אלוף מיל' נתי שרונ, נשיא המועצה

עקרונות לתכנית

<< התקדמות מקבילה בשתי תפיסות הפעולה:

1. בניית המדינה הפלסטינית "מלמטה למעלה".

2. מו"מ על הסכם קבע ויישומו באופן מוסכם, מותנה והדרגתי.

<< יצירת אוירה תומכת תהליך על ידי נקיטת צעדים שונים על ידי הצדדים.

<< מעורבות בינלאומית שתתבטא בתיווך, ערבויות, מימון, פיקוח, אימות ופריסת כוחות.

<< מעורבות ערבית על בסיס יוזמת השלום הערבית בגיבוי ומתן ערבויות למחויבויות פלסטיניות וקידום נורמליזציה עם ישראל.

<< ישראל תקדם שלוש אופציות במקביל: מו"מ להסדר קבע, הסדרי מעבר לבניית מציאות של שתי מדינות לשני העמים, תשתית והיערכות להיפרדות חד צדדית.

מטרות מדינת ישראל בתהליך

מטרת העל - להבטיח את קיומה של מדינת ישראל כמדינה דמוקרטית בעלת רוב יהודי - בגבולות מוכרים ובטוחים

מטרות ושאיפות נוספות:

1. קיבוע העיקרון של "שתי מדינות לשני העמים" והיפרדות מהפלסטינים בשטחי הגדה המערבית.

2. חלוקת ארץ ישראל המנדטורית לשתי מדינות לאום-יהודית ופלסטינית.

3. הסדרת היחסים עם מירב המדינות הערביות ופיתוחם.

4. עדיפות להסדרה באמצעות מו"מ.

5. אם נתיב המו"מ ייחסם, ישראל תנקוט מהלכים חד צדדיים להבטחת מטרת העל.

6. קבלת לגיטימציה של ארה"ב והקהילה הבינלאומית למדיניות הישראלית.

7. הכרה ביוזמה הערבית כמסגרת לשיתוף מדינות ערב בתהליך.

8. טווח הזמן להשגת מטרת העל עד עשר שנים.

שלבי התכנית ופירוט הצעדים

שלב ראשון - תחילת התהליך - גבולות וביטחון

« ניהול מו"מ על הגבול הסופי, לרבות במזרח ירושלים ללא האגן ההיסטורי, תחת הסכמה על פירוזה של המדינה הפלסטינית.

« לחילופין - תינתן התחייבות ישראלית בנושא הטריטוריה (על פי הפרמטר שלעיל) אשר יפתח לדיון פרטני לאחר השגת הסכמות ביחס לכל הסדרי הביטחון הבינלאומיים.

« תיבחן האפשרות להכרה במדינה הפלסטינית **בגבולות זמניים** תמורת התחייבות ישראלית לגודל השטח ע"פ קווי 1967.

« **התנאים לחתימה על ההסכם הראשון (גבולות וביטחון) הם:**

1. הסכמה על הגבול הסופי ומימוש ההסכם במשך 5 שנים (באופן מותנה).

2. הסכמה על פירוז המדינה הפלסטינית וסידורי הביטחון.

3. הסכמה על מתווה להמשך המו"מ על כול שאר הסוגיות בדגש על ירושלים והפליטים.

« **במקביל למו"מ יתקיימו הצעדים הבאים:**

1. הגבלת הבנייה מחוץ לגושים ומזרח ירושלים ושימור הסטטוס קוו הסטטוטורי של האדמות.

2. ללא פינוי ישובים.

3. שחרור אסירים.

4. ישראל תעביר שיעור מוגבל של שטחי C ו-B לרשות הפלסטינית לצורך קידום מיזמים כלכליים בתחומי המים, האנרגיה ואיכות הסביבה.

5. ישראל והרשות הפלסטינית יהדקו את התיאום הביטחוני ויקדמו פרויקטים פלסטינים ומשותפים עם העולם הערבי.

שלב שני - לאחר הסכמה על גבולות וביטחון

« ישראל ופלסטין יכירו ויוכרו בהתאמה כמדינות הלאום של העם היהודי והעם הפלסטיני/שתי מדינות לשני העמים.

« המשך המו"מ על שאר הסוגיות שבסיומו הסכם כולל.

« **עד לחתימה ואישור ההסכם על ידי שני הצדדים:**

1. ישראל תחזיק ברצועת ביטחון בבקעת הירדן ומדבר יהודה (כביש 90), תשלוט במעברים הבינלאומיים, תחזיק במזרח ירושלים, ללא שכונות הקצה הערביות, ובגושי ההתיישבות הגדולים.

2. בשאר השטח ישראל תפנה בסיסי צבא ואת כל הישובים ותעביר את כל הסמכויות לידי פלסטין. עד לשליטה

אפקטיבית של המדינה הפלסטינית בעזה, ישראל תשהה את כל המחויבויות שלה בשטח עזה (חילופי שטחים, מסדרון, נמל, מעברים ועוד).

« מדינות ערב תבצענה מהלכי נורמליזציה עם ישראל.

« תתקיימנה שיחות לגיבוש הסדרי ביטחון אזוריים (מדינות ערב וטורקיה).

« ישוחררו אסירים פלסטינים נוספים.

« יחלו מהלכים מקדמי הפרדה - הקמת מנהלת רובע למזרח ירושלים, קידום פרויקטים של מים, חשמל ותיירות, המסדרון, שדה תעופה ועוד.

שלב שלישי - עם חתימת הסכם כולל

<< שני הצדדים יאשרו את ההסכם.

<< תכונס ועידת מדינות תורמות ליישום ההסכם.

<< האו"ם יאשר את ההסכם **כמסמך המחייב היחידי והמחליף את כל החלטות האו"ם הקודמות.**

<< מדינות ערב תחתומנה על הסכמי נורמליזציה עם ישראל.

<< ייחתם הסכם ביטחון אזורי.

<< יישום ההסכם ברצועת עזה בכפוף למידת הריבונות של המדינה הפלסטינית ברצועת עזה.

ניתוח השלבים במו"מ כולל יתרונות לכל שלב ונקודות יציאה בכל שלב

תועלות לישראל	תועלות לפלסטין	תוצאת ביניים
במהלך המו"מ-שרידות הרשות הפלסטינית, שינוי בתהליך הבידוד הבינלאומי, לגיטימציה למהלכים חד צדדים	במהלך המו"מ - הגבלת בנייה, הגדלת שטחי הרשות הפלסטינית, פתוח כלכלי, סיוע, התחזקות למול החמאס	תחילת המו"מ והפסקתו לפני השגת גבול מוסכם
הכרה בישראל כמדינת הלאום היהודי, פינוי ההתנחלויות המבודדות, שמירת מרחבי הביטחון, יציאה מבידוד בינלאומי, הטבות נורמליזציה, מהלכים חד צדדיים בהתאם להסכמות שהושגו, פיתוח מואץ של ההתנחלויות שהוסכם כי יישארו בריבונות ישראל	הכרה במדינה פלסטינית, הגדלת שטח המדינה הפלסטינית ורציפותה, שחרור אסירים, פיתוח כלכלי, התחזקות למול החמאס	הפסקה בשלב שני
עיגון פתרון שתי המדינות, התמקדות במאבק בחמאס בגיבוי בינלאומי, יכולת ליצור חזית משותפת למול אתגרים ביטחוניים וכלכליים אזוריים	עיגון פתרון שתי המדינות, מדינה פלסטינית בגדה הנהגת מהזכויות הריבוניות	הפסקת התהליך בשל אי שליטת המדינה הפלסטינית בעזה

היה ולא יושג ההסכם הראשון בתוך שנה ו/או לא יתחדש המו"מ עפ"י המתווה המוצע או בכל מתווה אחר

1. ישראל תתחיל לאלתר בתהליך התנתקות שיכלול חוק פינוי פיצוי, קביעת גבולות הביטחון המיטביים וקביעת לו"ז לפינוי כוחות צה"ל והישובים המיועדים להתכנסות לגושים או לפינוי.
2. צה"ל ימשיך לשלוט ולפרוס כוחות בשטח בהתאם לאינטרסים הביטחוניים כולל בבקעת הירדן ובמעברים.
3. לא יהיה שינוי בשליטת ישראל בירושלים למעט העברת שכונות קצה לרש"פ.
4. במידת האפשר, ימשך התאום הביטחוני עם הרש"פ.

סיכום

התכנית המוצעת מביאה לידי ביטוי מיטבי את האינטרסים החיוניים של מדינת ישראל והגשמה של מטרת העל-הבטחת עתידה של ישראל הדמוקרטית, מדינת הלאום של העם היהודי ששומרת על רוב יהודי מוצק. יחד עם זאת, התכנית מאפשרת לשני הצדדים לגשת למו"מ עם תמריצים למעבר בין שלבים ולהגעה לסיכומים בכל שלב. התוכנית מותאמת למציאות בה שני הצדדים מוכנים להירתם לתהליך ומתבססת על תועלות בשלבים הראשונים של התהליך, על מנת לקיים דיון מעמיק בסוגיות הליבה.

להערכתנו המציאות הביטחונית של ישראל מאויימת בהיעדר תהליך מדיני! החשש מאובדן הסכמי השלום עם ירדן ומצרים, האיום שבהתגרענות אירן, קריסת הרש"פ ופתיחה בגל אלימות פלסטיני נוסף. כינון תהליך מדיני על בסיס תכנית זו יאפשר למדינת ישראל לבלום את האיום בבידוד בינלאומי, לחזק את יחסיה עם אירופה, לשמור את היחסים המיוחדים עם ארה"ב, להתרחק מההשלכות של התהפוכות בעולם הערבי וליצור חזית בינלאומית וערבית למול האיום האירני. **והחשוב מכל ההסכם יבטיח את משטרה הדמוקרטית, זהותה היהודית, כלכלתה המפותחת והשתלבותה של מדינת ישראל במזרח התיכון.**

חברי קבוצת העבודה אשר גבשו את המסמך:

מרכז קבוצת העבודה, חבר הנהלת המועצה לשלום וביטחון, אל"מ במיל' שאול אריאלי

חבר הנהלת המועצה לשלום וביטחון, תא"ל במיל' אודי דקל

חברת הנהלת המועצה לשלום וביטחון, תא"ל במיל' ישראלה אורון

חבר הנהלת המועצה לשלום וביטחון, תא"ל במיל' גדי זהר

חבר המועצה, אל"מ במיל' איתמר יער

נשיא המועצה לשלום וביטחון, אלוף במיל' נתי שרוני

מנכ"ל המועצה לשלום וביטחון, איתי גוטלר

דרך השלום 7 תל אביב, 6789207

7 Derech HaShalom st. Tel-Aviv, Israel

טל: +972.3.5471254

פקס: +972.3.5498007

info@peace-security.org.il

www.peace-security.org.il